

RAPORTY I ANALIZY

DOI: 10.15805/ap2022.1.03

Grażyna Strnad¹

WYZWANIA I KIERUNKI AKTYWNOŚCI ADMINISTRACJI PREZYDENTA YOON SUK YEOLA

Wybory prezydenckie 2022 – powrót konserwatystów do władzy

Kandydat konserwatywnej Partii Władzy Narodu Yoon Suk Yeol zwyciężył w XX południowokoreańskich wyborach prezydenckich, które odbyły się 9 marca 2022 r. Swoją sukces wyborczy nazwał „zwycięstwem wielkich ludzi”. Yoon zdobył 48,56% głosów (16,4 mln), pokonując swojego oponenta z rządzącej Partii Demokratycznej Lee Jae Myunga², który uzyskał 47,83% głosów (16,1 mln)³.

¹ Zakład Pozaeuropejskich Studiów Politycznych, Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ORCID: 0000-0001-5774-4543.

² Hyung-a Kim, *South Korea's Nastiest Presidential Election*, „The Diplomat”, 1 marca 2022, <https://thediplomat.com/2022/03/south-koreas-nastiest-presidential-election/> [dostęp 15 marca 2022].

Kontrkandydat Yoona, Lee Jae Myung, były gubernator prowincji Gyeonggi i były burmistrz Seongnam, zapowiadał, że pod jego rządami powstanie ponad dwa miliony nowych mieszkań, w tym milion lokali udostępnianych w ramach programu tanich mieszkań. Lee zdobył popularność podczas działań prowadzonych w walce z epidemią koronawirusa i finansowym wspieraniu mieszkańców prowincji w czasie pandemii COVID-19. Lee uważa, że południowokoreańska polityka wobec Korei Północnej powinna być ukierunkowana na działania umożliwiające koegzystencję dwóch państw koreańskich, a nie na zjednoczenie. Kandydat progresistów stoi na stanowisku, że dialog międzykoreański powinien być kontynuowany, jest zwolennikiem przywrócenia międzykoreańskiej współpracy gospodarczej (kompleks przemysłowy Kaesong) i współpracy turystycznej (projekt Góry Diamentowe). Lee opowiedział się także za działaniami dyplomatycznymi na rzecz zakończenia wojny koreańskiej. Zdecydowanie sprzeciwia się umieszczeniu kolejnych baterii systemu przeciwrakietowego THAAD.

³ Nam Hyun Woo, *Yoon Suk Yeol wins presidential election*, https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2022/03/803_325233.html, [dostęp 12 maja 2022].

Pozostali kandydaci otrzymali niewielkie poparcie⁴. Decyzja trzeciego kandydata Ahn Cheol Soo, lidera Partii Ludowej, o wycofaniu swojej kandydatury i ogłoszeniu poparcia dla Yoona oraz zawarcie koalicji z Partią Władzy Narodu, ostatecznie przesądziło o wyniku wyborów.

Frekwencja wyborcza osiągnęła poziom 77,1%, co stanowiło podobny wskaźnik uczestnictwa jak w 2017 roku, kiedy do głosowania przystąpiło 77,2% Koreańczyków⁵. Yoon wygrał z byłym gubernatorem prowincji Gyeonggi różnicą 0,73% głosów. Była to najmniejsza różnica w wyniku uzyskanym przez dwóch głównych kandydatów w historii wyborów prezydenckich w Korei Południowej. Biorąc pod uwagę, że Partia Demokratyczna posiada obecnie większość w Zgromadzeniu Narodowym (176 mandatów na 300), realizacja polityki przez nową administrację będzie z pewnością utrudniona w ciągu pierwszych dwóch lat prezydentury Yoona.

Kandydat Partii Władzy Narodu największą liczbę głosów zdobył w Seulu (3 255 747), w Pusanie (1 270 072), w Taegu (1 199 888), w Północnej Prowincji Kyongsangu (1 278 922) i w Południowej Prowincji Kyongsangu (1 237 346). Z kolei kandydat Partii Demokratycznej największe poparcie wyborców uzyskał w Północnej Prowincji Cholla (1 016 863) oraz w Południowej Prowincji Cholla (1 094 872)⁶.

Sondaże przedwyborcze wykazywały dużą zmienność w preferencjach południowokoreańskich wyborców. Sposób, w jaki przebiegał wyścig o najwyższy urząd w państwie, miał niewątpliwie cechy populistyczne i odzwierciedlał konflikt między „elitą establishmentu” a „zwykłymi ludźmi”. W atmosferze wzajemnych oskarżeń i kompromitujących afer, kwalifikacje obu kandydatów na przywódcę politycznego okazały się sprawą drugorzędą. Podczas kampanii wyborczej kandydat na prezydenta Yoon Suk Yeol i jego małżonka Kim Kun Hee zostali oskarżeni o współpracę z szamanem, który miał im doradzać przy podejmowaniu kluczowych decyzji politycznych. Na liście zarzutów znalazło się także: naruszenie prawa wyborczego, ujawnienie poufnych informacji rządowych oraz nadużycie uprawnień⁷.

Badania opinii publicznej potwierdziły, że Yoon i Lee mieli więcej krytyków niż zwolenników. Wielu respondentów uważało również, że Yoon i Lee to najbardziej

⁴ W wyborach prezydenckich 2022 r. kandydowali także: Sim Sang Jung (Partia Sprawiedliwości), Huh Kyung Young (Narodowa Partia Rewolucyjna), Kim Jae Yeon (Partia Postępowa), Cho Won Jin (Nasza Partia Republikańska), Oh Jun Ho (Partia Dochodu Podstawowego), Kim Min Chan (Partia Sojuszu Koreańskiej Fali), Lee Kyung Hee (Zjednoczona Partia Koreańska), Lee Baek Yoon (Partia Pracy), Kim Kyung Jae (Nowa Unia Liberalno Demokratyczna), Ok Eun Ho (Partia Saenuri).

⁵ Leena Rikkilä Tamang, Antonio Spinelli, *Managing the 20th presidential elections under the omicron variant in the Republic of Korea*, „Technical Paper” 1/2022, s. 4.

⁶ National Election Commission, <http://info.nec.go.kr/> [dostęp 12 czerwca 2022].

⁷ Szamanizm stanowi nieodłączny element kultury koreańskiej. Jednakże sondaże opinii publicznej pokazują, że obywatele Korei Południowej nieufnie podchodzą do polityków, zwłaszcza wyższego szczebla, którzy w polityce kierują się szamanistycznymi wierzeniami.

nieatrakcyjne kandydatury wystawione przez największe partie polityczne Republiki Korei od czasu demokratycznej zmiany, która rozpoczęła się w 1987 roku⁸. Respondenci wyrażali także obawy, że wybory prezydenckie w 2022 roku mogą wpłynąć negatywnie na przyszłość południowokoreańskiej demokracji. Krytykowano również zorganizowanie niewielu dyskusji i debat publicznych poświęconych ważnym tematom dotyczącym przyszłości Korei Południowej, od gospodarki po bezpieczeństwo narodowe⁹.

Podczas kampanii wyborczej Yoon deklarował m.in. podjęcie działań na rzecz walki z korupcją, obniżenia podatków i wzrostu zatrudnienia w sektorze prywatnym. Zobowiązania wyborcze Yoona obejmowały także plan działań mających na celu uwolnienie biznesu i wzmocnienie wzrostu poprzez innowacje. Deklaracje polityczne Yoona wyrażały powszechny w Korei Południowej pogląd o pilnej potrzebie wspierania i rozwijania innowacji oraz badań i rozwoju w sektorach określanych jako kluczowe czynniki wzrostu, takich jak np. sztuczna inteligencja, infrastruktura cyfrowa, bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni i robotyka. Należy podkreślić, że wśród Koreańczyków rośnie niezadowolenie m.in. z powodu pogłębiających się nierówności społecznych. Yoon obiecał znieść „wszystkie instytucjonalne przeszkody” dla rozwoju biznesu. Oświadczył również, że popiera gospodarkę wolnorynkową kierowaną przez sektor prywatny. Yoon Suk Yeol zapowiedział, że chce rozwiązać problem kryzysu mieszkaniowego, wprowadzając nowe ulgi podatkowe. Zadeklarował też wsparcie dla małych przedsiębiorstw i osób samozatrudnionych oraz zachęcał sektor prywatny do tworzenia nowych miejsc pracy, ożywienia gospodarczego i rozwoju nauki i technologii. Zadeklarował także podjęcie działań na rzecz zwiększenia wydatków na poprawę opieki społecznej i zdrowotnej w obliczu starzejącego się społeczeństwa. Oświadczył, że nie będzie stosować zasady parytetu płci¹⁰ i pochodzenia podczas mianowania członków swojej administracji, podkreślając, że jedynym kryterium w doborze współpracowników będą ich kwalifikacje.

Yoon Suk Yeol zapowiedział również usunięcie symbolu „imperialnej prezydentury”. Opowiedział się za przeniesieniem siedziby prezydenckiej z Niebieskiego Domu (Cheong Wa Dae) do kompleksu budynków Ministerstwa Obrony

⁸ Grażyna Strnad, *Południowokoreańska droga do demokracji*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2010, s. 155–158.

⁹ Gi-Wook Shin, *What Does Korea's 2022 Presidential Election Mean for its Democracy?*, <https://www.cfr.org/blog/what-does-koreas-2022-presidential-election-mean-its-democracy#footnote-marker-1-1>.

¹⁰ Inną politykę prowadził prezydent Moon Jae In, który dążył do przekroczenia odsetka 30% kobiet zatrudnionych w administracji rządowej. Za kadencji Moona po raz pierwszy Ministrem Spraw Zagranicznych została kobieta – Kang Kyung Wha.

Narodowej, znajdujących się w dzielnicy Yongsan w Seulu¹¹. Yoon rozważał także kompleks Gwanghwamun jako miejsce nowej siedziby południowokoreańskiego prezydenta i jego administracji, jednak z powodów bezpieczeństwa ta lokalizacja została ostatecznie odrzucona. Szacuje się, że przeniesienie Rezydencji Prezydenta do nowej lokalizacji wynosić będzie ok. 40 mln USD¹².

Polityczne paradygmaty: państwocentryczny – narodowocentryczny

Tradycyjnie południowokoreańscy wyborcy – zwłaszcza od okresu demokratyzacji w 1987 roku – głosowali zgodnie z tożsamością regionalną i orientacją ideologiczną. W wyborach prezydenckich w 2022 r. regionalizm nadal był widoczny, jednakże to płeć, pokolenie i klasa społeczna – nowe podziały, które pojawiły się w ciągu ostatnich kilku dekad, coraz bardziej współistnieją z dawnymi podziałami politycznymi, skoncentrowanymi wokół regionu i ideologii¹³.

Minimalna różnica głosów na rzecz kandydata konserwatystów odzwierciedliła nastroje społeczne Koreańczyków, którzy ostatecznie opowiedzieli się za zmianą rządu progresywnego na konserwatywny. Wyniki wyborów prezydenckich z 2022 r. ukazały polaryzację południowokoreańskiego społeczeństwa¹⁴. Należy zaznaczyć, że wygrana Yoon Suk Yeola zerwała także z utrzymującą się od lat tendencją, w której po dziesięciu latach rządów progresywnych (prezydenci Kim Dae Jung i Roh Moo Hyun) następowała zmiana na rządy konserwatywne (Lee Myung Bak i Park Geun Hye).

W Korei Południowej fundamentalną sprawą, dzielącą konserwatystów i progresistów, jest stosunek do przeszłości. Progresiści wywodzili się z ruchów pro-demokratycznych, opozycyjnych wobec autorytarnych rządów wojskowych Park Chung Hee i Chun Doo Hwana. Z kolei w polityce współczesnych konserwatystów dostrzega się pewne związki z polityką dawnych autorytarnych elit. Przypadek Korei Południowej pokazuje, że w zależności od dominującej w danym okresie

¹¹ Plany przeniesienia siedziby prezydenta mieli także prezydent Park Chung Hee oraz prezydenci Moon Jae In oraz Roh Moo Hyun, jednak nie zrealizowali tej inicjatywy.

¹² Josh Smith, Hyonhee Shin, *Rush to move S. Korea presidential office risks security – outgoing government*, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/moon-administration-says-rush-move-skoreas-presidential-office-threatens-2022-03-21/>, [dostęp 12 września 2022].

¹³ Youngmi Kim, Sunhee Park, *Emerging Cleavages in Korean Society: Region, Generation, Ideology, and Class*, w: *Korea's Quest for Economic Democratization: Globalization, Polarization and Contention*, Youngmi Kim (red.), Springer International Publishing, Cham 2018, s. 63–68.

¹⁴ Youngmi Kim, *The 2022 Presidential Election in South Korea. The Politics of Resentment and Revenge Confirms Older Trends and Cleavages and Reveals New Ones*, „Georgetown Journal of Asian Affairs”, Vol. 8, s. 20.

tożsamości państwowej (politycznej, obywatelskiej) lub/i tożsamości narodowej (etnicznej) kształtowała się różna polityka wobec Korei Północnej. Polityka ta realizowana była w oparciu o przyjęty przez władze Korei Południowej paradygmat (państwowocentryczny lub/i narodowocentryczny).

W okresie rządów autorytarnych sprawowanych przez prezydentów: Syngmana Rhee, Parka Chung Hee i Chun Doo Hwana dominującym paradygmatem był paradygmat państwowocentryczny. Z kolei paradygmat narodowocentryczny charakteryzował głównie politykę od okresu demokratycznych zmian, przypadających na lata rządów prezydenta Roh Tae Woo (1988–1993), a osiągających swoje apogeum wraz z prezydenturą Kim Dae Junga (1998–2003) i jego „Polityką Słonecznego Blasku”, a następnie z „Polityką Pokoju i Dobrobytu” Roh Moo Hyuna (2003–2008), podkreślającą prymat jedności narodowej wszystkich Koreańczyków nad podziałem politycznym. W latach prezydentury Lee Myung Bak i Park Gen Hye (2008–2017) nastąpił powrót do paradygmatu państwowocentrycznego. Rządy administracji prezydenta Moon Jae Ina nawiązywały po raz kolejny do paradygmatu narodowocentrycznego. Obecny prezydent Yoon Suk Yeol ponownie przywraca w polityce międzykoreańskiej paradygmat państwowocentryczny.

Każdy z paradygmatów odwołuje się do innych zasad i ideologicznej orientacji wobec stosunków międzykoreańskich, jak i do sprawy przyszłego zjednoczenia Korei. Te dwie odmienne perspektywy, stojące wobec siebie na przeciwstawnych biegunach są również podstawą południowokoreańskiej polityki wobec Korei Północnej¹⁵.

Paradygmat państwowocentryczny głosi, że na stosunki międzykoreańskie należy patrzeć przez pryzmat stosunków między dwoma suwerennymi państwami, tak jak na inne stosunki międzypaństwowe. Pogląd ten uznaje stosunki międzykoreańskie za wzajemnie antagonistyczne, w których fundamentalnym interesem narodowym suwerennego południowokoreańskiego państwa jest bezpieczeństwo narodowe, szczególnie z uwagi na istniejące zagrożenie militarne ze strony komunistycznej Północy. Paradygmat ten podkreśla możliwość pojawienia się militarnych prowokacji ze strony Korei Północnej, które powinny być odstraszane. Z uwagi na zagrożenie z Północy wskazuje się w nim na znaczenie sojuszu południowokoreańsko-amerykańskiego istniejącego od zakończenia wojny koreańskiej, utworzonego w celu zapewnienia bezpieczeństwa narodowego Korei Południowej¹⁶.

¹⁵ Ki-Jung Kim, Deok Ryong Yoon, *Beyond Mt. Kumkang. Social and Economic Implications, w: Kim Dae Jung Government and Sunshine Policy: Promises and Challenges*, Chung-in Moon, David I. Steinberg (red.), Yonsei University Press, Seoul 1999, s. 106–107.

¹⁶ Więcej na temat sojuszu Stany Zjednoczone – Republika Korei zob: Edward Halizak, *Stosunki Międzynarodowe w regionie Azji i Pacyfiku*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 1999, s. 384–393; John T. Rourke, *International Politics on the World Stage*, Duskin-McGraw Hill, Guilford, CT 1997, s. 151–153.

Paradygmat państwocentryczny odwołuje się do antykomunistycznego dziedzictwa odziedziczonego z okresu zimnej wojny. Przeciwnicy tego podejścia uważają, iż paradygmat ten jest anachroniczny, jednak jego zwolennicy i obrońcy twierdzą, że jest on nadal aktualny, ponieważ Półwysep Koreański w pozimnowojennym świecie nadal jest nierozwiązanym problemem i dylematem z okresu zimnej wojny.

Z kolei paradygmat narodocentryczny przyjmuje, że stosunki międzykoreańskie są przede wszystkim wewnętrznym problemem Koreańczyków, tworzących jeden etnicznie homogeniczny naród. Takie ujęcie stosunków międzykoreańskich wprowadza mniejszy stopień wrogości między dwoma państwami koreańskimi.

Paradygmat narodocentryczny silnie podkreśla, że głównym podmiotem południowokoreańskiej polityki wobec Korei Północnej powinni być przede wszystkim Koreańczycy zamieszkujący północną część Półwyspu Koreańskiego, a nie tylko rząd Korei Północnej czy partia rządząca – Partia Pracy Korei. To podejście proponuje łagodną politykę wobec Korei Północnej, ukierunkowaną na pojednanie i współpracę.

Paradygmat państwocentryczny był dominującą orientacją w społeczeństwie południowokoreańskim przed nastaniem lat 90., głównie z powodu silnego przywiązania do antykomunizmu, który był ideologicznym imperatywem w Korei Południowej w okresie autorytarnych rządów w państwie i zimnej wojny na świecie. W tym czasie występujący również paradygmat narodocentryczny był często krytykowany za podejście sympatyzujące z komunistyczną Północą.

Polityka nowej administracji

10 maja 2022 r. Yoon Suk Yeol został zaprzysiężony przed Zgromadzeniem narodowym (południowokoreańskim parlamentem) na najwyższy urząd w państwie jako 13. prezydent Republiki Korei¹⁷. Prezydent Yoon jest nowicjuszem na południowokoreańskiej scenie politycznej. Z zawodu jest prokuratorem, ponad 26 lat pracował w Prokuraturze Krajowej w Taegu. W latach 2019–2021 pełnił funkcję prokuratora generalnego, z której zrezygnował w marcu 2021 roku. W ten sposób wyraził swój sprzeciw wobec planowanej wówczas przez polityków progresywnych reformy prokuratury. Popularność w przestrzeni publicznej uzyskał podczas

¹⁷ Jiwon Um, *20th Presidential Elections...Exquisite Public Mind, All Are the Losers*, „The Hanjoreh”, 13 marca 2022, https://www.hani.co.kr/arti/politics/politics_general/1034593.html [dostęp 12 maja 2022].

prowadzenia śledztwa, którego przedmiotem były przestępstwa korupcyjne prezydent Park Geun Hye¹⁸.

W swoim przemówieniu inauguracyjnym powiedział: „Korea to dziesiąta najpotężniejsza gospodarka świata. Spoczywa na nas obowiązek przyjęcia większej roli, odpowiadającej naszej pozycji jako światowego lidera. Musimy aktywnie chronić i promować uniwersalne wartości i normy międzynarodowe, które opierają się na wolności i poszanowaniu praw człowieka. Musimy przyjąć jeszcze większą rolę w szerzeniu wolności i praw człowieka, nie tylko dla siebie, ale także dla innych. Społeczność międzynarodowa oczekuje, że to zrobimy. Musimy odpowiedzieć na to wezwanie”¹⁹. Przemawiając do rodaków podkreślił również, że „powołaniem naszego pokolenia jest zbudowanie narodu, który opowiada się za demokracją liberalną i zapewnienie dobrze prosperującej gospodarki rynkowej, narodu, który wypełnia swoje obowiązki jako zaufany członek społeczności międzynarodowej”²⁰.

Nowy prezydent ma jednak wiele problemów do rozwiązania we własnym państwie, na przykład problem antyfeminizmu widoczny w działaniach ruchu #Me-Too, który nigdzie nie odniósł takiego sukcesu jak w Korei Południowej. Koreańscy młodzi mężczyźni czują się dyskryminowani i protestują przeciwko istniejącej w przestrzeni publicznej „nienawiści wobec mężczyzn”. Sprawa jest poważna, bowiem nawet południowokoreańskie uniwersytety rezygnują z wykładów o tematyce feministycznej w obawie o bezpieczeństwo prelegentek.

W trakcie kampanii wyborczej prezydent Yoon zapowiedział zlikwidowanie powołanego przez progresistów Ministerstwa Równości Płci i Rodziny, argumentując, że jest ono niepotrzebne. Prezydent jest zdeklarowanym „antyfeministą”, który twierdzi m.in., że feminizm jest przyczyną niskiego przyrostu naturalnego w Korei Południowej.

Według południowokoreańskich konserwatystów demograficzna zapaść Korei Południowej w dużej mierze jest następstwem liberalnych wzorców kulturowych i indywidualizmu młodszej generacji Koreańczyków. Dotyczy to zwłaszcza pokolenia tzw. „millenialsów”, osób urodzonych w latach 80. i 90. XX wieku, które ma często odmienne spojrzenie na małżeństwo i rodzicielstwo od swoich rodziców i dziadków. Z tego powodu konserwatywny rząd zapowiedział intensyfikację działań prorodzinnych.

¹⁸ Przeprowadzone śledztwo doprowadziło do impeachmentu Park Geun Hye w marcu 2017 r., a później do skazania jej na karę 22 lat pozbawienia wolności. W grudniu 2021 r. Park została ułaskawiona przez Moon Jae Ina, poprzednika prezydenta Yoona.

¹⁹ Przemówienie inauguracyjne prezydenta Yoon Suk Yeola, <https://eng.president.go.kr/sub/Speeches.php?pagenumber=1&at=view&idx=1> [dostęp 12 maja 2022].

²⁰ Ibidem.

W społeczeństwie południowokoreańskim zauważalny jest również wyraźny podział światopoglądowy między młodymi mężczyznami i kobietami. W tegorocznych wyborach prezydenckich większość Koreańczyków przed 40. rokiem życia głosowała na kandydata konserwatywnego Yoon Suk Yeola, z kolei będące w tym samym wieku Koreanki poparły kandydata progresywnego Lee Jae Myunga.

Lider konserwatystów przedstawił także swoje stanowisko dotyczące polityki zagranicznej i stosunków międzykoreańskich. Yoon Suk Yeol opowiada się za priorytetowym traktowaniem problemów bezpieczeństwa, szczególnie denuklearyzacji na Półwyspie Koreańskim. Wobec powyższego można wnioskować, że Korea Północna będzie największym wyzwaniem nowego prezydenta. W odpowiedzi na prowadzenie północnokoreańskich testów rakietowych Yoon proponuje wzmocnienie potencjału obronnego Korei Południowej i stosowanie polityki odstraszenia wobec Pjongjangu przy ścisłej współpracy z Waszyngtonem. Priorytetem polityki zagranicznej nowego prezydenta jest wzmocnienie sojuszu strategicznego z USA. Według Yoona zagrożenie ze strony Korei Północnej będzie skutkowało rozszerzeniem systemu antyrakietowego THAAD²¹ na terytorium Korei Południowej oraz wzrostem liczby wspólnych sojuszniczych ćwiczeń wojskowych. Yoon uważa, że dialog międzykoreański w okresie administracji Moon Jae Ina zakończył się porażką²². Pomimo krytyki administracji Moona, nowy prezydent deklaruje otwartość na dialog i negocjacje z Koreą Północną. Jego zdaniem należy uruchomić trójstronną komunikację (dwie Koree i USA) z biurem łącznikowym w Panmun-dzomie lub w Waszyngtonie. Yoon wyraził gotowość do podjęcia rozmów z Koreą Północną i spotkania się z Kim Jong Unem, jeżeli władze w Pjongjangu podejmą działania na rzecz denuklearyzacji. Yoon zwraca także uwagę na problem łamania praw człowieka w Korei Północnej. Zdecydowanie opowiada się za udziałem Korei Południowej w koalicjach demokratycznych państw, popiera aktywną współpracę z państwami Czerostronnego Dialogu na rzecz Bezpieczeństwa, znanego również jako QUAD²³. W przyszłości Yoon nie wyklucza przyłączenia się Korei

²¹ Systemy obrony przeciwrakietowej z kompleksu THAAD (*Terminal High Altitude Area Defense*). Obecność systemu THAAD na terytorium Korei Południowej jest krytykowana przez władze Chińskiej Republiki Ludowej, które uważają THAAD jako zagrożenie dla bezpieczeństwa ChRL.

²² W okresie administracji prezydenta Moon Jae Ina doszło do trzech szczytów międzykoreańskich. Trzeci i czwarty szczyt zostały zorganizowane w Panmun-dzom, odpowiednio 27 kwietnia i 25 maja 2018 r., z kolei piąty szczyt odbył się w tym samym roku w Pjongjangu, w dn. 28–20 września. Zarówno pierwszy, jak i drugi szczyt międzykoreański miał miejsce w Pjongjangu. Zostały one zorganizowane odpowiednio w dn. 13–15 czerwca 2000 r. i 2–4 października 2007 r.

²³ QUAD to nieformalny sojusz USA, Australii, Indii i Japonii. Format został zainaugurowany w 2007 r., a reaktywowany w 2017 r. w Manili (tzw. QUAD 2.0). QUAD określany jest mianem azjatyckiego NATO. QUAD to również odpowiedź na coraz bardziej ekspansywną politykę Chin w Indo-Pacyfiku, zwłaszcza po ogłoszeniu Inicjatywy Pasa i Szlaku (ang. *Belt & Road Initiative*, BRI).

Południowej do QUAD-u. Warto podkreślić, że zaledwie dziesięć dni od ceremonii inauguracji nowego prezydenta Korei Południowej, w Seulu odbył się szczyt Yoon Suk-Yeol – Joe Biden. We wspólnym oświadczeniu prezydenci zdefiniowali stosunki amerykańsko-południowokoreańskie jako „globalny kompleksowy sojusz strategiczny”. Nowy bilateralny sojusz oparty na wspólnych wartościach ma wykroczyć poza ramy bezpieczeństwa i realizować wspólne inicjatywy dotyczące spraw gospodarczych i wyzwań globalnych.

W wyniku rozmów zawarto szereg porozumień obejmujących współpracę w dziedzinie produkcji półprzewodników, baterii, cywilnej energetyki jądrowej, rozwoju badań kosmicznych i cyberprzestrzeni. Jedną z najważniejszych inicjatyw realizujących te wspólne założenia jest umowa Indo-Pacific Economic Framework (IPEF)²⁴. Biden podkreślił również, że tylko zjednoczone, silne gospodarczo i militarnie państwa współpracujące w układzie QUAD oraz dwustronne relacje Stanów Zjednoczonych z ich sojusznikami są w stanie powstrzymać rosnące aspiracje Chińskiej Republiki Ludowej.

Wizyta Bidena w Korei Południowej jest zdecydowaną odpowiedzią na zwiększającą się strefę wpływów Chińskiej Republiki Ludowej. Stany Zjednoczone pokazują, że nadal są zainteresowane realizacją doktryny politycznej „zwrotu ku Azji” oraz że posiadają kontrolę i argumenty na rzecz utrzymania doktryny „Pax Americana” w regionie Indo-Pacyfiku. Południowokoreański prezydent popiera amerykańską strategię Indo-Pacyfiku. Działania na rzecz wzmocnienia relacji z Waszyngtonem wynikają nie tylko z zagrożenia militarnego (raketowego i nuklearnego) ze strony Korei Północnej, ale przede wszystkim ze strony Chińskiej Republiki Ludowej w regionie Indo-Pacyfiku. Warto podkreślić, że w ostatnich dekadach jest stale widoczna rosnąca pozycja ekonomiczna i militarna Chińskiej Republiki Ludowej. Według rankingu Global Firepower z 2021 roku chińskie siły zbrojne stanowią trzecią (po Stanach Zjednoczonych i Federacji Rosyjskiej) potęgę militarną na świecie, z rocznym budżetem na cele obronne w wysokości 178,2 mld USD²⁵.

Yoon deklaruje podjęcie działań zmierzających do poprawy stosunków z Japonią, które nadal są napięte. Zapowiada oddzielenie sporów historycznych od problemów politycznych. Kością niezgody nadal pozostają odszkodowania dla Koreańczyków przymusowo pracujących w okresie okupacji japońskiej (w latach 1910–1945) oraz napięcia wokół sporu terytorialnego o wyspy Dokdo/Takeshima²⁶,

²⁴ W Tokio prezydent Joe Biden zainicjował Indo-Pacyficzne Ramy Gospodarcze na rzecz Prosperity (IPEF) z Japonią, Australią, Brunei, Indiami, Indonezją, Republiką Korei, Malesją, Singapurem, Nową Zelandią, Filipinami, Tajlandią i Wietnamem.

²⁵ Global Firepower – World Military Strength, 2022 *China Military Strength*, https://www.globalfirepower.com/country-military-strength-detail.php?country_id=china [dostęp 12 kwietnia 2022].

²⁶ Wyzwaniem w stosunkach Korei Południowej z Japonią są spory terytorialne o Liancourt Rocks, wyspy nazywane przez Koreańczyków Dokdo, a przez Japończyków Takeshima. Oba państwa

do których prawa roszczą sobie oba państwa. Kwestie sporne dotyczą także problemu „comfort women”²⁷, oddawania hołdu zbrodniarzom wojennym przez Japończyków w świątyni Yasukuni²⁸, a także nazewnictwa Morza Japońskiego (Morza Wschodniego)²⁹. Z powodu zagrożenia ze strony Korei Północnej konieczne jest podejmowanie wielu inicjatyw na rzecz pogłębienia współpracy z Japonią oraz ze Stanami Zjednoczonymi. Yoon deklaruje również rewitalizację bilateralnej współpracy w oparciu o Wspólną Deklarację Republiki Korei i Japonii: Nowe Partnerstwo w XXI wieku z 1998 roku.

Zakończenie

Korea Południowa to czwarta największa gospodarka Azji, dziesiąta świata i piąty na świecie kraj pod względem łatwości prowadzenia biznesu w rankingu Banku Światowego „Doing Business 2020”. Osiągnięcie tego poziomu wymagało ogromnej determinacji oraz dyscypliny, ponieważ jeszcze w połowie XX wieku „Republika Samsunga” była jednym z najbiedniejszych i najbardziej zacofanych krajów świata. Koreańczykom udało się osiągnąć sukces m.in. dzięki skoordynowanej

uznają wyspy za integralną część swojego terytorium. Obszar sporny składa się z dwóch głównych skalistych wysepek: wschodniej noszącej nazwę Dokdo (Dongdo) oraz zachodniej Suchdo, o łącznej powierzchni 1,86 hektara oraz otaczających je 33 raf.

²⁷ „Comfort women” („kobiety pocieszycielki”) to eufemistyczne określenie stosowane wobec kobiet, w większości Koreanek, które zostały zmuszone do pracy w japońskich domach publicznych dla żołnierzy przed II wojną światową i w czasie wojny, kiedy Japonia okupowała Koreę (w latach 1910–1945). W 2015 r. ówczesna prezydent Korei Południowej Park Geun Hye i premier Japonii Shinzo Abe podpisali porozumienie, które było ważnym krokiem w kierunku pojednania. Jednak pod koniec 2017 r. prezydent Moon Jae In podkreślił, że porozumienie to nie rozwiązało problemu, ponieważ było jedynie umową *stricte* polityczną, która wyłączała ofiary, ignorowała opinię publiczną, a ponadto stanowiła pogwałcenie prawa międzynarodowego.

²⁸ Świątynia Yasukuni jest postrzegana w Azji Wschodniej jako symbol japońskiego imperializmu i militarystyki oraz zbrodni popełnionych w okresie II wojny światowej. Oficjalne wizyty członków rządu japońskiego w tokijskiej sintoistycznej świątyni są odbierane zwłaszcza przez Seul, a także Pekin, jako chęć odrodzenia mocarstwa Japonii.

²⁹ Grażyna Strnad, *Wyzwania polityczne nowej prezydent Republiki Korei Park Geun Hye, w: Prawo i Polityka na wschód od Europy*, Joanna Marszałek-Kawa, Patryk Wawrzyński (red.), Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014, s. 554. Na wzajemne stosunki między Koreą Południową a Japonią ma wpływ także sprawa nazewnictwa Morza Japońskiego, określenia powszechnie stosowanego na mapach świata. Korea Południowa dąży do zmiany tej nazwy na Morze Wschodnie lub do używania obu nazw jednocześnie. Korea Południowa stoi na stanowisku, że nazwa Morze Wschodnie pojawiła się po raz pierwszy dwa tysiące lat temu w dziele *Kronika trzech królestw* z roku 37 p.n.e. Od tego czasu miała być dominującą nazwą, aż do XIX w. Ponieważ na początku XX w. Korea znalazła się pod okupacją japońską, w 1929 r. nie mogła uczestniczyć w pracach konferencji Międzynarodowej Organizacji Hydrograficznej, gdy ustalono używanie terminu Morze Japońskie.

polityce kolejnych rządów i jasno określonym celom strategicznym. Korea Południowa zaskakuje świat innowacyjnością i pomysłowością, jest liderem rozwoju w wielu sektorach, jednak musi się zmierzyć z wieloma poważnymi problemami, począwszy od problemów demograficznych. W obliczu wielu wyzwań i dylematów stojących przed administracją prezydenta Yoona, który zadeklarował głębokie poparcie i gotowość do obrony uniwersalnych wartości, odgrywanie większej roli Korei Południowej w świecie oraz podejmowanie działań na rzecz współpracy i bezpieczeństwa międzynarodowego, zrealizowanie tych celów nie będzie zadaniem łatwym.

Abstract

Challenges and directions of activity of president Yoon Suk Yeol's administration

The purpose of the article is to describe the 2022 South Korean presidential election against the backdrop of a paradigm shift and to show the challenges and directions of Yoon Suk Yeol's new administration. The author focuses on the research problems present in the new South Korean politics. Elements of change and continuity, which were also present in previous administrations are highlighted. In May 2022, Yoon Suk Yeol was sworn into the South Korea's highest office. Yoon's win in the presidential election ended a trend in which a decade of progressive rule was followed by a change to conservative rule. Since 1998, progressive and conservative presidents have alternated every two terms. The minimal difference in votes in favor of the conservative candidate reflected the divisions and social preferences of Koreans who favored a change from progressive to conservative government. The results of the 2022 presidential election revealed the polarization of South Korean society. Yoon will face a series of difficult challenges. In domestic politics, he must confront the housing crisis, widespread dissatisfaction with economic inequality, and generational tensions, among other issues. Yoon will also be challenged by the parliamentary majority currently held by the Democratic Party in the National Assembly. In foreign policy, South Korea's new president advocates strengthening the alliance with the United States and cooperation with the Quad countries; he promises to improve relations with Japan, and

to take steps toward South Korea playing a greater role in the world. In his inter-Korean policy, on the other hand, Yoon follows the traditional position of the conservatives, pledging to strengthen a policy of deterrence against acts of aggression and provocation by North Korea.

Keywords: South Korea, Yoon Suk Yeol, domestic politics, political paradigms, foreign politics, inter-Korean politics